

Duke Antikoagülan Memnuniyet Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Duke Antikoagülan Memnuniyet Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20234>

Özet

Duke Antikoagülan Memnuniyet Ölçeği (DASS), kronik antikoagülan tedavi gören hastaların tedaviye ilişkin genel memnuniyet düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, hastaların tedavi yönetimiyle ilgili yaşadıkları pratik zorlukları, duygusal etkileri ve algılanan tedavi etkinliğini değerlendirir. Ölçeğin Türkçe formu, Julide Gulizar Yıldırım ve Ayşegül Bayık Temel tarafından 2014 yılında yapılan bir uyarlama çalışması ile Türk kültürüne kazandırılmıştır.

Türkçe uyarlama çalışması, ölçeğin dilsel geçerliliğini ve psikometrik özelliklerini doğrulamayı, böylece kardiyoloji ve ilgili tıp alanlarında çalışan klinisyenler ve araştırmacılar için güvenilir bir değerlendirme aracı sağlamıştır. Ölçeğin kullanımı, tedaviye uyumu artırması ve hasta merkezli bakım stratejileri geliştirmeyi desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Antikoagülan, Memnuniyet, Duke Antikoagülan Memnuniyet Ölçeği, DASS, Kardiyoloji, Hasta Memnuniyeti, Uyarlama, Psikometri, Geçerlik.

Yazarlar

Julide Gulizar Yıldırım, Ayşegül Bayık Temel.

Amaç

Duke Antikoagülan Memnuniyet Ölçeği'nin temel amacı, kronik antikoagülan tedavi (örneğin, warfarin veya yeni oral antikoagülanlar) alan bireylerin tedavi süreçlerinden duydukları memnuniyet düzeyini standardize edilmiş bir biçimde ölçmektir. Bu memnuniyet, sadece tedavinin etkinliği ile değil, aynı zamanda günlük yaşam üzerindeki kısıtlamalar, izleme gereklilikleri ve olası yan etkilerle başa çıkma gibi faktörlerle de ilişkilidir.

Türkçe formun geliştirilmesindeki spesifik amaç, Türk popülasyonunda antikoagülan tedavinin psikososyal etkilerini ve hasta deneyimini bilimsel olarak değerlendirebilecek, kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunmaktır. Bu sayede, tedavi protokollerinin hasta ihtiyaçlarına göre optimize edilmesine yardımcı olacak veriler elde edilmektedir.

Yapı

DASS, hastanın tedaviye ilişkin algılarının çok boyutlu olarak değerlendiren bir yapıyı ölçmektedir. Ölçek, genellikle dört ana faktör veya alt boyuttan oluşur:

Tedavi Yükü (Treatment Burden): Kan testleri ve doz ayarlamalar? gibi tedavi yönetiminin pratik zorluklar?.

Psikolojik Etki (Psychological Impact): Tedavinin hastan?n ya?am kalitesi, stresi ve duygusal durumu üzerindeki etkileri.

Finansal/Pratik Yük (Financial/Practical Burden): Tedavinin maliyeti ve uygulanabilirli?i ile ilgili zorluklar.

Antikoagülasyon Sonuçlar? (Anticoagulation Outcomes): Hastan?n tedavinin etkinli?i ve güvenli?i hakk?ndaki alg?s?.

Bu çok boyutlu yap?, antikoagülan tedavinin karma??k do?as?n? yans?tmakta ve klinisyenlere hastan?n memnuniyetsizlik ya?ad??? spesifik alanlar? belirleme f?rsat? sunmaktadır.

Geçerlik

Duke Antikoagülan Memnuniyet Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik çal??malar?, çeviri sürecinin ardından gerçekleştirilmiştir. Yapılan çal??mada, dilsel geçerlik (çeviri-geri çeviri) yöntemi kullanılarak ölçeğin orijinali ile kavramsal e?de?erlili?i sa?lanmıştır.

Yap? geçerlik analizleri, genellikle do?rulay?c? faktör analizi (DFA) yoluyla incelenmiş ve ölçeğin Türkçe formunun da orijinal ölçeğin öngördü?ü çok boyutlu faktör yap?s?n? korudu?u gösterilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin Türk popülasyonunda da ilgili psikolojik yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin Türkçe formunun güvenirlik de?erlendirmesi, iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach's Alpha) kullanılarak yapılmıştır. Genel olarak, adaptasyon çal??mas?nda elde edilen Cronbach's Alpha de?erlerinin .70'in üzerinde oldu?u ve baz? alt boyutlarda .80'e yakla?t??? veya a?t??? varsayılmaktadır.

Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Bu sonuçlar, Duke Antikoagülan Memnuniyet Ölçeği Türkçe formunun klinik ve ara?tırma ortamlar?nda stabil ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Yıldırım ve Bayık Temel (2014) tarafından yürütülen uyarlama çal??mas?nda, ölçeğin orijinalindeki faktör yap?s?n?n Türkçe verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır.

Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu yapısını desteklemesi ve maddelerin orijinal DASS'teki gibi ilgili alt boyutlara ayrıldığına dair. Faktör yüklerinin güçlü olması, her bir maddenin kendi alt boyutunu temsil etmede etkili olduğunu ve ölçeğin yapısal bütünlüğünün Türkçe versiyonda da korunduğunu göstermiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert tipi derecelendirme kullanılan öz bildirim anketi.

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Yetişkin hastalar.

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri.

Popülasyon Detayları: Kronik antikoagülan tedavi (örneğin, kalp kapakçığı replasmanı veya atriyal fibrilasyon nedeniyle) alan hastalar.

Test Metodolojisi: Psikometrik geçerlik ve güvenirlik çalışması.

İzinler, Ücret ve Test Yayıncısı

Test Yayıncısı (Adaptasyon): 2014.

Ölçeğin Türkçe formunun kullanılması için izinler, sorumlu yazar Julide Gulizar Yildirim'dan talep edilmelidir. Ticari olmayan akademik kullanımlarda izin prosedürleri esnek olabilirken, ölçeğin yasal ve etik kullanılması için yazarlarla iletişime geçilmesi önem taşımaktadır.

Kaynaklar

Yildirim, J. G. ve Bayik Temel, A. (2014). Duke Antikoagülan Memnuniyet ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Göğüs Kalp Damar Cerrahisi Dergisi*. 22 (4), 761-772. doi: 10.5606/tgkdc.dergisi.2014.9664

Sorumlu Yazar İletişim: julidegulizaryildirim@hotmail.com

Makalenin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [duke-antikoagulan-memnuniyet-olceginin-turkce-formunun-gecerlik-ve-guvenirligi-toad.pdf](#)

Makalenin akademik bağlantısı: pdfs.semanticscholar.org

Duke Antikoagulan Memnuniyet Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi için ilgili referans makaleye (Yildirim & Bayik Temel, 2014) bađvurulmasđ gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM